

LUKAS

12:35-13:17

Waakzaamheid, rentmeesterschap, het komende oordeel en Jezus' confrontatie met wetticisme

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/lukas/12-35-13-17

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Waakzaam wachten op Jezus' terugkomst	3 min	4
2	De Meester die Zijn dienaren bedient	6 min	6
3	Jezus' vertrek, terugkeer en opdracht	2 min	9
4	Rentmeesterschap geldt voor iedere christen	2 min	11
5	Geestelijke gaven gebruiken om te dienen	5 min	12
6	Trouwe en ontrouwe dienaren	3 min	14
7	Oordeel naar kennis en verantwoordelijkheid	3 min	16
8	Het vuur en de doop van Jezus	2 min	18
9	Jezus' doop als beeld van Zijn lijden	2 min	20
10	Het vuur als oordeel over Israël	3 min	22
11	Jezus brengt verdeeldheid in gezinnen	2 min	23
12	Micha's profetie over maatschappelijke ontwrichting	4 min	24
13	De tekenen van hun eigen tijd	3 min	26
14	De rechtszaak is geen beeld van het hiernamaals	3 min	28

15	Een geschil buiten de rechtbank schikken	3 min	29
16	God bevrijdt schuldigen niet van hun straf	2 min	31
17	Pilatus doodt Galileeërs in de tempel	3 min	32
18	Rampen bewijzen geen grotere zondigheid	2 min	34
19	Omkomen bij de verwoesting van Jeruzalem	3 min	35
20	De onvruchtbare vijgenboom en Israël	2 min	36
21	God zoekt recht en gerechtigheid bij Israël	3 min	37
22	Israëls laatste kans om vrucht te dragen	3 min	39
23	Een vrouw achttien jaar door satan gebonden	3 min	41
24	Genezing op de sabbat en huichelarij	2 min	43
25	Jezus confronteert religieuze leiders	2 min	44
26	De dubbele maatstaf van de synagogeleider	1 min	46
27	Mensen gaan bij God boven de regels	2 min	47
	Om verder te lezen		48

1

Waakzaam wachten op Jezus' terugkomst

We zijn halverwege Lukas 12 opgehouden. Het grootste deel van wat we tot ongeveer vers 34 behandeld hebben, heeft parallellen in de Bergrede in Mattheüs 6. En nu komen we bij ander materiaal, waarvan het meeste parallelteksten heeft in Mattheüs 24. Nadat Jezus Zijn wee-roepen tegen de schriftgeleerden en Farizeeën heeft uitgesproken, geeft Hij aan het einde van de rede op de Olijfberg een deel van dit materiaal. En Hij zegt in vers 35:

Laten uw lendenen omgord zijn en de lampen brandend. En u, wees gelijk aan mensen die op hun heer wachten, wanneer hij terugkomt van de bruiloft, om hem, als hij komt en klopt, meteen open te doen. Zalig zijn die slaven die de heer bij zijn komst wakend zal vinden. Voorwaar, Ik zeg u, dat hij zich zal omgorden en hen aan tafel zal nodigen en bij hen zal komen om hen te dienen. En als hij komt in de tweede nachtwake of als hij komt in de derde nachtwake en hen zo aantreft, zalig zijn die slaven. Maar weet dit, dat als de heer des huizes geweten had op welk moment de dief komen zou, hij gewaakt zou hebben, en niet in zijn huis zou hebben laten inbreken. U dan, wees ook bereid, want op een uur waarop u het niet zou denken, zal de Zoon des mensen komen.

LUKAS 12:35-40

Toen zei Petrus tegen Hem:

En Petrus zei tegen Hem: Heere, spreekt U deze gelijkenis tot ons, of ook tot allen?

LUKAS 12:41

En de Heere zei:

En de Heere zei: Wie is dan de trouwe en verstandige rentmeester, die de heer over zijn huisbedienden zal aanstellen om aan hen op de juiste tijd het voedsel te geven dat hun toekomt?

LUKAS 12:42

In Mattheüs zegt Hij 'dienaar'.

Zalig de slaaf die door zijn heer bij zijn komst zo handelend aangetroffen zal worden. Werkelijk, Ik zeg u dat hij hem over al zijn bezittingen zal aanstellen. Als die slaaf echter in zijn hart zou zeggen: Mijn heer blijft nog lang weg, en zou beginnen de knechten en de dienstmeisjes te slaan, te eten en te drinken en dronken te worden, dan zal de heer van deze slaaf komen op een dag waarop hij hem niet verwacht, en op een uur dat hij niet weet; en hij zal hem in stukken houwen en hem in het lot doen delen van hen die ontrouw zijn. En die slaaf die de wil van zijn heer gekend heeft en geen voorbereidingen getroffen heeft en ook niet naar zijn wil gehandeld heeft, zal met veel slagen geslagen worden. Wie echter zijn wil niet gekend heeft en dingen gedaan heeft die slagen verdienen, zal met weinig slagen geslagen worden. En van ieder aan wie veel gegeven is, zal veel terug gevraagd worden en van hem aan wie men veel toevertrouwd heeft, zal men des te meer eisen.

LUKAS 12:43-48

2

De Meester die Zijn dienaren bedient

Dat was wat hakkend voorgelezen, maar het was allemaal één groot gedeelte over dienaren en meesters. En Hij zei dat je moet zijn als dienaren die wachten tot hun meester terugkomt van de bruiloft. Dienaren die wachten tot een meester terugkomt van een bruiloft, doen een beetje denken aan de gelijkenis in Mattheüs 25 over de tien meisjes die wachten tot de bruidegom voor de bruiloft komt. Het is niet hetzelfde beeld, maar het illustreert waarschijnlijk hetzelfde punt. En dat is dat Jezus terugkomt. En wanneer Hij terugkomt, verwacht Hij dat Hij ons wachtend op Hem aantreft, terwijl we Hem verwachten en bezig zijn met het werk dat Hij ons heeft opgedragen. Dat is dus in wezen waar Hij het over heeft. Hij voegt daar ook het beeld aan toe van een man die zijn huis tegen een dief bewaakt. Omdat hij niet weet wanneer de dief zal komen, is hij te allen tijde op de dief voorbereid. Dienaren die wachten tot hun meester terugkomt, en een huisheer die wacht omdat hij gelooft dat er een dief komt en daarom te allen tijde voorbereid is, zijn twee verschillende manieren om te zeggen dat we niet weten wanneer Jezus zal terugkomen. En het is belangrijk dat we, wanneer Hij komt, bezig zijn met wat Hij ons te doen heeft gegeven en dat we niet verrast worden.

Het is interessant dat Jezus zei dat als de meester zijn dienaren aantreft terwijl ze doen wat ze behoren te doen, vers 37 zegt:

Ik zeg jullie dat hij zijn kleren zal opschorten, hen aan tafel zal laten gaan en laten eten, en dat hij hen zal komen bedienen.

Dat Hij Zich omgordt, verwijst ongetwijfeld naar wat Jezus deed toen Hij de voeten van de discipelen waste, toen Hij Zich met een handdoek omgordde en Zijn discipelen diende. Nu is het niet gebruikelijk dat een meester zijn dienaren dient. Het is zelfs ongehoord. In Lukas 17 maakt Jezus duidelijk dat het normaal gesproken ondenkbaar zou zijn dat een meester zijn dienaren dient. Hij zegt in Lukas 17 vers 7:

En wie van u die een dienaar heeft die ploegt of de kudde weidt, zal meteen, als hij van de akker komt, tegen hem zeggen: Kom maar en ga aanliggen? Zal hij echter niet tegen hem zeggen: tref voorbereidingen, zodat ik vanavond de maaltijd kan gebruiken, omgord u en bedien mij, totdat ik gegeten en gedronken heb, en eet en drinkt u daarna?

LUKAS 17:7-8

Nu onderwijst Jezus hier niet hoe meesters en dienaren zich zouden moeten gedragen. Hij heeft het er gewoon over hoe ze zich daadwerkelijk gedragen. Het spreekt vanzelf dat de dienaar er is om zijn meester te dienen. Hij is het eigendom van zijn meester. Hij is een slaaf. Daarom komt hij, nadat hij de hele dag op het land heeft gediend, naar binnen en dient hij in de keuken. Wanneer de meester niets meer nodig heeft, kan de dienaar zijn eigen eten halen. Maar zolang de meester iets nodig heeft, is de dienaar nog steeds in dienst. Hij komt dus niet gewoon na het ene karwei binnen, gaat zitten en zegt: 'Goed, ik ben klaar voor vandaag. Breng mijn eten maar.' In plaats daarvan komt hij na het ene karwei binnen en zegt: 'Goed, wat wil de meester nu eten?' En hij dient de meester. Dat sprak vanzelf in ieder huishouden waar dienaren waren.

Daarom is het des te opvallender dat Jezus in onze huidige passage, Lukas 12:37, over Zichzelf als de Meester van Zijn dienaren zegt:

Zalig zijn die slaven die de heer bij zijn komst wakend zal vinden. Voorwaar, Ik zeg u, dat hij zich zal omgorden en hen aan tafel zal nodigen en bij hen zal komen om hen te dienen.

LUKAS 12:37

Zijn dienaren gaan dus zitten en eten. En dan zegt Hij:

en Hij zal hen komen bedienen.

Christus is een heel ander soort Meester. Hij doet wat voor een meester ondenkbaar is. Toen Hij de voeten van de discipelen waste, was het zo ondenkbaar dat Hij, de Meester, iets zou doen wat de taak van een nederige dienaar was, dat Petrus bezwaar maakte. Hij zei:

Petrus zei tegen Hem: U zult mijn voeten in der eeuwigheid niet wassen! Jezus antwoordde hem: Als Ik u niet was, hebt u geen deel met Mij.

JOHANNES 13:8

Hij wilde Jezus tegenover hem niet zo'n nederige rol laten innemen. Het voelde ongemakkelijk. Het leek ongepast. Toch zei Jezus:

Als je Mij je voeten niet laat wassen, hoor je niet bij Mij.

Dus gaf Petrus toe. Hij sloeg zelfs door naar de andere kant en zei:

Simon Petrus zei tegen Hem: Heere, niet alleen mijn voeten, maar ook mijn handen en mijn hoofd.

JOHANNES 13:9

Maar de manier waarop Jezus Heer, Zaligmaker, Koning en Meester is, verschilt sterk van die van aardse meesters. Jezus Zelf gaf Zijn discipelen een voorbeeld. Hij zei:

U noemt Mij Meester en Heere, en u zegt het terecht, want Ik ben het. Als Ik dan, de Heere en de Meester, uw voeten gewassen heb, moet ook u elkaars voeten wassen.

JOHANNES 13:13-14

Bij een andere gelegenheid onderwees Jezus Zijn discipelen in Mattheüs. Hij zei:

En toen Jezus hen bij Zich geroepen had, zei Hij: U weet dat de leiders van de volken heerschappij over hen voeren, en de groten macht over hen uitoefenen. Maar zo zal het onder u niet zijn; maar wie onder u groot wil worden, die moet uw dienaar zijn; en wie onder u de eerste wil zijn, die moet uw dienaar zijn,

MATTHEÛS 20:25-27

Jezus voegde de daad bij het woord. Hij diende Zijn discipelen terwijl zij Hem zouden moeten dienen. Natuurlijk moeten wij Hem ook dienen. Maar Hij zegt dat als wij trouwe dienaren zijn, Hij ons zal behandelen alsof wij geen dienaren meer zijn. Hij zal ons dienen.

Jezus zei in de bovenzaal tegen de discipelen in Johannes 15:

Ik noem u niet meer dienaren, maar vrienden.

JOHANNES 15:15

Daarmee bedoelt Hij: 'Ik noem jullie niet alleen dienaren, maar ook vrienden.' Natuurlijk zijn ze dienaren, want Hij zegt vervolgens:

U bent Mijn vrienden, als u doet wat Ik u gebied.

JOHANNES 15:14

3

Jezus' vertrek, terugkeer en opdracht

wat erop wijst dat ze nog steeds dienaren zijn. Ze moeten alles doen wat Hij hun heeft opgedragen. Maar ze zijn ook vrienden.

Hier stelt Jezus Zichzelf voor als een Meester die weg zal zijn. Zij begrepen dit niet. Het duurde nog een tijd voordat zij wisten dat Hij echt weg zou gaan. Zelfs toen Hij hun vertelde dat Hij gekruisigd zou worden en op de derde dag weer zou opstaan, begrepen zij het niet. Hij vertelde hun dat drie keer en ze begrepen het geen enkele keer. Ze begrepen beslist niet wat Hij hier zei. Ze moeten zich hebben afgevraagd: 'Wat heeft dit in hemelsnaam met de werkelijkheid te maken? Hij heeft het erover dat Hij weg zal zijn en terug zal komen.'

Achteraf herinnerden zij het zich en legden zij het voor ons vast. Maar ik weet zeker dat dit destijds niet goed overeenkwam met wat zij dachten, want zij dachten niet dat Jezus weg zou gaan en terug zou komen. Zij dachten: omdat Hij de Messias is, is Hij hier om te blijven. Hij is hier om te regeren en de Messias hoort hier voor altijd te zijn. Waarom heeft Hij het dan allemaal over weg zijn? Toch onthielden zij in elk geval wat Hij had gezegd. Daardoor konden zij het vastleggen nadat het begrijpelijk was geworden. Voor ons is het begrijpelijk, want Hij is weggegaan en wij weten dat Hij terugkomt en degenen zal belonen die trouwe dienaren zijn.

Dan vers 41:

En Petrus zei tegen Hem: Heere, spreekt U deze gelijkenis tot ons, of ook tot allen?

LUKAS 12:41

Het woord 'people' staat in de New King James cursief gedrukt. Het staat niet in het Grieks. De vraag luidt daar dus:

Zegt U dit alleen tegen ons, of tegen iedereen?

Bedoelt hij: 'Is dit een algemene instructie voor alle mensen?' Of bedoelt hij alle discipelen van Jezus, naast de apostelen? 'Is dit alleen een instructie voor ons, de apostelen, of moeten al Uw mensen, alle discipelen, deze instructies krijgen?' Ik weet niet zeker welke vraag Petrus stelt.

4

Rentmeesterschap geldt voor iedere christen

Bovendien lijkt het antwoord van Jezus geen rechtstreeks antwoord te zijn, al denk ik dat het dat wel is. Op het eerste gezicht is dat niet duidelijk. Maar op grond van het antwoord dat Jezus hun in vers 42 en de verzen daarna geeft, neem ik aan dat de vraag van Petrus ongeveer dit betekent: ‘Is dit onze bijzondere opdracht als apostelen, of gaat dit ook over al Uw volgelingen die geen apostelen zijn?’

Het antwoord van Jezus luidt:

En de Heere zei: Wie is dan de trouwe en verstandige rentmeester, die de heer over zijn huisbedienden zal aanstellen om aan hen op de juiste tijd het voedsel te geven dat hun toekomt? Zalig de slaaf die door zijn heer bij zijn komst zo handelend aangetroffen zal worden. Werkelijk, Ik zeg u dat hij hem over al zijn bezittingen zal aanstellen.

LUKAS 12:42-44

Als Petrus zegt: “Is dit onderricht alleen voor ons, de twaalf apostelen, of is dit voor iedereen die een volgeling van U is?”, dan is het antwoord van Jezus heel toepasselijk. Wie is die trouwe rentmeester aan wie verantwoordelijkheid is gegeven? Dat is iedere rentmeester, niet alleen de apostelen. Uit latere Schriftgedeelten weten we dat aan alle

christenen rentmeesterschap is gegeven. Petrus bijvoorbeeld, die deze vraag stelde, schreef later over dit onderwerp in 1 Petrus 4. Ik denk dat hij misschien zelfs aan dit gesprek met Jezus dacht toen hij dit schreef. Hij zegt in 1 Petrus 4:10–11:

Laat ieder de anderen dienen met de genadegave zoals hij die ontvangen heeft, als goede beheerders van de veelsoortige genade van God. Als iemand spreekt, dan als iemand die de woorden van God spreekt; als iemand dient, dan als iemand die dient uit kracht die God schenkt; zodat God in alles verheerlijkt wordt door Jezus Christus. Hem komt de heerlijkheid en de kracht toe, tot in alle eeuwigheid. Amen.

1 PETRUS 4:10-11

Hier is het woord “gift” charisma, een geestelijke gave van God.

5

Geestelijke gaven gebruiken om te dienen

Iedereen heeft een gave ontvangen, een geestelijke gave, die een bepaald aspect is van de veelsoortige, veelzijdige genade van God. Ieder heeft, overeenkomstig de genade die ons gegeven is, een bepaalde gave. Hij zegt: als je een gave hebt ontvangen, en iedereen heeft er een ontvangen, dien elkaar er dan mee. Het woord “minister” betekent “dienen”. Neem dus de gave die God je heeft gegeven en dien daarmee het lichaam, dien je broeders. Het is alsof de meester een rentmeester de opdracht heeft gegeven zijn mededienstknechten te dienen. Of zoals de Heere zei:

Wie is die trouwe en verstandige beheerder die door zijn meester over zijn huishouden wordt aangesteld om iedereen op tijd zijn deel van het eten te geven?

Het idee is dat als God je iets heeft gegeven, je daar een rentmeester van bent, om er anderen mee te dienen, het aan anderen te geven, anderen te voeden — niet noodzakelijkerwijs altijd lichamelijk. Bij geestelijke gaven zal het zelfs meestal om

geestelijk voedsel gaan. Maar nadat Petrus in 1 Petrus 4:10–11 zegt dat we deze gaven die God ons heeft gegeven, moeten gebruiken om elkaar ermee te dienen, zegt hij in vers 11:

Als iemand spreekt, laat hij dan spreken als iemand die de woorden van God spreekt. Als iemand dient, laat hij dat dan doen uit de kracht die God schenkt. Hier zegt hij dat er gaven zijn. Sommige hebben met spreken te maken en andere met dienen. Hij zegt: als je een gave hebt ontvangen, wees dan een goede rentmeester van die gave door er anderen mee te dienen. Dat geldt als je gave op het gebied van spreken ligt. Als je spreekt, spreek dan als iemand die de woorden van God spreekt. Of als je gave ligt op het gebied van op een praktische manier dienen, doe het dan overeenkomstig de bekwaamheid die God je geeft, op een manier die God verheerlijkt.

Het punt is dat God verschillende soorten gaven aan mensen in Zijn gemeente heeft gegeven, maar iedereen heeft een of andere gave ontvangen, ook al is het alleen dienen of alleen spreken. Het is een gave die God voor je heeft, zodat je er anderen mee kunt dienen en Zijn dienaren op de juiste tijd hun voedsel kunt geven. Petrus zegt dat je daar een goede rentmeester van moet zijn.

Petrus, die dat schreef, had eerder ook dit gesprek met Jezus gehad, waarin hij zei: “Dit hele verhaal over dienaren die druk bezig zijn met Uw zaken, naar U uitzien en ijverig zijn — geldt dat alleen voor ons apostelen, of voor iedereen?” De Heere zei:

En de Heere zei: Wie is dan de trouwe en verstandige rentmeester, die de heer over zijn huisbedienden zal aanstellen om aan hen op de juiste tijd het voedsel te geven dat hun toekomt?

LUKAS 12:42

Het antwoord is vanzelfsprekend: iedere rentmeester. Ik pas dit toe op iedereen die een rentmeester van Mij is. God heeft je de opdracht gegeven om Zijn huisgezin op de een of andere manier te voeden, over welke gave Hij je ook als rentmeester heeft aangesteld. Zo was Jozef in het huis van Potifar. Jozef was een rentmeester. Alles wat

Potifar had, was aan Jozef toevertrouwd. Wat moest hij doen? Hij moest de dienaren voeden en het huisgezin beheren. Hij moest ervoor zorgen dat zijn meester er goed voor kwam te staan.

Dat is onze positie in Gods huisgezin. Hij heeft ieder iets gegeven wat die persoon kan bijdragen, hetzij op praktisch gebied, hetzij rechtstreeks op geestelijk gebied. Gaven om te spreken kunnen evangelisatie, profetie, onderwijs, tongen en vertolking, een woord van wijsheid, een woord van kennis of vermaning zijn. Dit zijn allemaal gaven die in de Schrift worden genoemd, en het zijn gaven om te spreken.

Als iemand zo'n gave heeft, zegt Petrus: gebruik die om Gods woorden te spreken; spreek als iemand die namens God spreekt. Dat wil zeggen: spreek met de ernst van iemand die namens God spreekt door de bediening van de Heilige Geest, door de openbaring of het inzicht dat de Geest heeft gegeven. We hebben het over een geestelijke gave.

Evenzo, als iemand dient — en dat zou doelen op gaven van hulpbetoon, barmhartigheid bewijzen, leidinggeven of geven — dan is iedere praktische vorm van dienstverlening ook een gave. Petrus zegt: doe dat overeenkomstig de bekwaamheid die God je geeft, zodat God verheerlijkt zal worden. Ook als het alleen gaat om dienen, geven, leidinggeven of anderen barmhartigheid bewijzen, is dat iets wat tot eer van God gedaan moet worden. Dat is een goede rentmeester zijn van de gave die God je heeft gegeven.

6

Trouwe en ontrouwe dienaren

Jezus zei in Lukas 12:43:

Zalig de slaaf die door zijn heer bij zijn komst zo handelend aangetroffen zal worden.

LUKAS 12:43

Als Hij je een taak heeft gegeven, voer die dan uit en hoop dat je er nog steeds mee bezig bent wanneer Hij verschijnt. Want Hij geeft ook dit andere scenario. In vers 45 staat:

Als die slaaf echter in zijn hart zou zeggen: Mijn heer blijft nog lang weg, en zou beginnen de knechten en de dienstmeisjes te slaan, te eten en te drinken en dronken te worden,

LUKAS 12:45

Met andere woorden, als hij denkt: 'Ik heb hier nog wat tijd. De meester is een poos weg. Ik ga wel weer verder met mijn taken voordat hij terugkomt. Maar ondertussen ga ik eropuit om feest te vieren. Ik ga mijn mededienaren mishandelen. Ik ga dingen doen die de meester niet behagen.' Daarbij hoopt hij natuurlijk dat hij zijn gedrag zal verbeteren voordat de meester verschijnt. Maar omdat de dienaar niet weet wanneer de meester zal verschijnen, kan hij zich niet de vrijheid en de luxe veroorloven om zijn waakzaamheid te laten verslappen. Want de meester, zei Hij, zal komen:

dan zal de heer van deze slaaf komen op een dag waarop hij hem niet verwacht, en op een uur dat hij niet weet; en hij zal hem in stukken houwen en hem in het lot doen delen van hen die ontrouw zijn.

LUKAS 12:46

Dat is één lot dat sommige dienaren zal treffen. In de verzen 47 en 48 worden nog twee andere lotsbestemmingen genoemd, blijkbaar voor andere dienaren, afhankelijk van hoe het met hen gesteld is wanneer Jezus verschijnt en hen aantreft. Vers 47 zegt:

En die slaaf die de wil van zijn heer gekend heeft en geen voorbereidingen getroffen heeft en ook niet naar zijn wil gehandeld heeft, zal met veel slagen geslagen worden.

LUKAS 12:47

Dat is een zware straf, maar die is niet zo zwaar als in tweeën gehakt te worden en je deel bij de huichelaars te krijgen. Sommigen zijn dus blijkbaar helemaal afgefallen, en zij zullen hun deel bij de ongelovigen krijgen. Dat is blijkbaar de hel.

Maar er zijn dienaren die misschien niet afgefallen zijn, maar die hun plichten hebben verwaarloosd. Sommigen hebben plichten verwaarloosd waarvan ze wisten dat die hun waren opgedragen, en anderen hebben plichten verwaarloosd waarvan ze niet wisten dat die hun waren opgedragen. Hij zei dat degene die de wil van zijn meester kende en die niet deed, met veel slagen geslagen zal worden.

Wie echter zijn wil niet gekend heeft en dingen gedaan heeft die slagen verdienen, zal met weinig slagen geslagen worden. En van ieder aan wie veel gegeven is, zal veel terug gevraagd worden en van hem aan wie men veel toevertrouwd heeft, zal men des te meer eisen.

LUKAS 12:48

7

Oordeel naar kennis en verantwoordelijkheid

Hij maakt heel duidelijk dat Gods oordeel in verhouding zal staan tot de schuld, op grond van zaken die de schuld werkelijk verminderen. Als iemand heeft nagelaten te doen wat hij behoorde te doen, maar niet wist dat hij het behoorde te doen, kan hij daarvoor moeilijk een zware afranseling krijgen. Er kan enige straf op zijn plaats zijn als hij andere mensen kwaad heeft gedaan of heeft gedaan wat hij niet behoorde te doen. Maar als dat uit onwetendheid en min of meer onschuldig gebeurde, zal de verwijtbaarheid natuurlijk niet op een even hoog niveau worden vastgesteld.

Hier wordt duidelijk gezegd dat de straf van zondaars verschillende gradaties zal hebben. Dat geldt zelfs voor de tuchting of bestraffing van Gods dienaren wanneer Hij terugkomt. Ik weet niet precies hoe dit eruitziet voor elk soort mens in elke omstandigheid. Maar het is duidelijk dat Jezus drie verschillende soorten straf in gedachten heeft. Er zijn mensen die volledig afgefallen zijn, en zij krijgen hun deel bij

de huichelaars. Dan zijn er dienaren die hun plichten verwaarlozen. Blijkbaar zijn ze niet afgefallen, maar ze zijn niet erg ijverig of doen niet trouw alles wat ze horen te doen. Zij zullen in verschillende gradaties gestraft worden, afhankelijk van hoeveel ze hadden moeten weten of daadwerkelijk wisten.

Hij zegt:

Van iedereen die veel heeft gekregen, zal veel worden gevraagd.

Als je meer hebt gekregen, kan er vanzelfsprekend veel meer van je worden verwacht dan van anderen. Wij hebben natuurlijk meer gekregen dan bijna iedereen ter wereld. We hebben meer geld, meer vrijheid, meer toegang tot de Schriften en meer communicatiemiddelen tot onze beschikking om mensen overal ter wereld te bereiken en te helpen. Wij hebben in het bijzonder het bijzondere geschenk van de vrijheid om enkele weken vrij te maken, met andere mensen om te gaan en de Bijbel te bestuderen. Hoeveel mensen ter wereld hebben die gelegenheid? Dat is zo'n zeldzame gelegenheid.

Van degenen die veel hebben gekregen — en wij hebben wat mogelijkheden betreft waarschijnlijk meer gekregen dan vrijwel iedereen ter wereld — zal worden verwacht dat ze meer voortbrengen. Dat is niet meer dan redelijk. Wie meer weet, draagt meer verantwoordelijkheid. Iemand zou kunnen zeggen: 'Dan wil ik niet veel weten, want ik wil niet voor veel verantwoordelijk worden gehouden.' Maar als je niet veel weet, kun je minder doen. Je kunt dan ook minder doen wat waardevol is. Met mogelijkheden komt verantwoordelijkheid. Als je geen verantwoordelijkheid hebt, komt dat doordat je geen mogelijkheden hebt. Mogelijkheden zijn iets goeds, en daar komt verantwoordelijkheid bij. Dus als je veel hebt gekregen, zal van je worden verwacht dat je veel voortbrengt. Als je niet veel hebt gekregen, wordt er minder van je verwacht.

8

Het vuur en de doop van Jezus

In vers 49 zei Jezus:

Ik ben gekomen om vuur te werpen op de aarde en wat wil Ik nog meer, nu het al ontstoken is!

LUKAS 12:49

Laten we daar even stoppen. Sommige van deze woorden zijn moeilijk te begrijpen. Ze zouden zelfs behoren tot wat sommigen de moeilijke uitspraken van Jezus zouden noemen. Wat betekent dit?

Maar Ik moet met een doop gedoopt worden, en hoe beklemt het Mij, totdat het volbracht is. Denkt u dat Ik gekomen ben om vrede te brengen op de aarde? Nee, zeg Ik u, maar eerder verdeeldheid. Want van nu aan zullen er vijf in één huis verdeeld zijn, drie tegen twee en twee tegen drie. Zij zullen tegen elkaar verdeeld zijn: vader tegen zoon, en zoon tegen vader, moeder tegen dochter, en dochter tegen moeder, schoonmoeder tegen haar schoondochter, en schoondochter tegen haar schoonmoeder.

LUKAS 12:50-53

Het lijkt verband te houden met:

Ik moet een doop ondergaan, en wat ben Ik benauwd totdat het zover is.

Wat betekenen deze dingen?

Dat vuur en de doop samen worden genoemd, kan ons doen terugdenken aan wat Johannes de Doper over Jezus zei:

antwoordde Johannes allen: Ik doop u wel met water, maar Hij komt Die sterker is dan ik, bij Wie ik niet waard ben de riem van Zijn sandalen los te maken. Hij zal u dopen met de Heilige Geest en met vuur.

LUKAS 3:16

De uitspraak dat Jezus met vuur zou dopen, wordt vaak in verband gebracht met deze uitspraak. Hij zegt:

Ik ben gekomen om vuur op de aarde te brengen.

Of het vuur in die uitspraak positief of negatief is, daarover wordt veel gediscussieerd. Volgens mij denken veel commentatoren dat het over een positief vuur gaat: de vlam van Gods Koninkrijk die zich laaiend over de aarde verspreidt. Dat wordt gesymboliseerd door het feit dat er tongen van vuur verschenen op de hoofden van degenen die op de dag van Pinksteren met de Heilige Geest werden gedoopt. Hij doopte hen met de Heilige Geest en kennelijk met vuur. Sommigen denken dat Hij het hierover heeft. Er komt een vuur, een laaiende opwekking, en Ik verlang ernaar dat over de aarde te zenden. Ik wou dat Ik het nu meteen kon doen, maar Ik moet eerst een doop ondergaan.

9

Jezus' doop als beeld van Zijn lijden

Die doop zou natuurlijk Zijn lijden zijn. Je herinnert je dat Jakobus en Johannes op een zeker moment hun moeder naar Jezus stuurden. Zij zei:

Hij zei tegen haar: Wat wilt u? Zij zei tegen Hem: Zeg dat deze twee zonen van mij mogen zitten, de één aan Uw rechter- en de ander aan Uw linker hand in Uw Koninkrijk.

MATTHEÛS 20:21

Jezus wendde Zich tot de jongens en zei:

Maar Jezus antwoordde en zei: U weet niet wat u vraagt; kunt u de drinkbeker drinken die Ik drinken zal, en met de doop gedoopt worden waarmee Ik gedoopt word? Zij zeiden tegen Hem: Dat kunnen wij.

MATTHEÛS 20:22

Zij zeiden:

Dat kunnen we.

Zij wisten niet waar Hij het over had, maar wij weten dat wel. Hij verwees naar Zijn lijden. Hij zei:

Kunnen jullie de beker drinken die Ik ga drinken en de doop ondergaan die Ik ga ondergaan?

Zonder enig idee te hebben wat dat betekende, zeiden ze: ‘Jazeker, waarom niet?’
Hij zei:

En Hij zei tegen hen: Mijn drinkbeker zult u wel drinken, en met de doop waarmee Ik gedoopt word, zult u gedoopt worden; maar het zitten aan Mijn rechter- en aan Mijn linker hand is niet aan Mij om te geven, maar het zal gegeven worden aan hen voor wie het bestemd is door Mijn Vader.

MATTHEÛS 20:23

Het is interessant dat Hij naar Zijn komende lijden verwees als de beker die Hij moest drinken en de doop die Hij moest ondergaan. Met de doop moet Hij hier beslist Zijn eigen lijden bedoelen, want Hij zegt:

Ik ben gekomen om vuur te werpen op de aarde en wat wil Ik nog meer, nu het al ontstoken is! Maar Ik moet met een doop gedoopt worden, en hoe beklemmt het Mij, totdat het volbracht is. Denkt u dat Ik gekomen ben om vrede te brengen op de aarde? Nee, zeg Ik u, maar eerder verdeeldheid. Want van nu aan zullen er vijf in één huis verdeeld zijn, drie tegen twee en twee tegen drie. Zij zullen tegen elkaar verdeeld zijn: vader tegen zoon, en zoon tegen vader, moeder tegen dochter, en dochter tegen moeder, schoonmoeder tegen haar schoondochter, en schoondochter tegen haar schoonmoeder.

LUKAS 12:49-53

Jezus begon spanning en ongemak te voelen doordat Zijn dood naderde. Het was beangstigend en stressvol om daaraan te denken. Hij verkeerde in benauwdheid totdat Hij dat achter de rug had.

10

Het vuur als oordeel over Israël

Maar het gedeelte over het vuur blijft interessant. Want zoals ik al zei toen we het over de bediening van Johannes de Doper hadden, ben ik ervan overtuigd dat Johannes in die context over het oordeel sprak dat zou komen over degenen die Hem niet zouden volgen, toen hij zei dat Jezus met de Heilige Geest en met vuur zou dopen. Dat wil zeggen: de doop met de Heilige Geest zou voor Zijn volgelingen zijn en de doop met vuur voor degenen die Hem verwierpen. Dat komt doordat Johannes in dezelfde context zei dat God, of Christus, de bijl aan de wortel van de bomen legde en dat elke boom zonder vrucht in het vuur geworpen zou worden. De tarwe en het kaf zouden op de dorsvloer van elkaar gescheiden worden. De tarwe zou bijeengebracht worden, maar het kaf zou in onuitblusbaar vuur verbrand worden.

Johannes de Doper blijft over vuur spreken en stelt het tegenover een ander lot. Bomen zonder vrucht zullen verbrand worden; de andere zullen niet eens omgehakt worden. Het kaf zal verbrand worden, maar de tarwe zal bewaard blijven. Sommigen zullen met de Heilige Geest worden gedoopt en anderen zullen met vuur worden gedoopt. Johannes de Doper zei in wezen dat zij leefden in de dagen waarin God in Israël een scheiding aanbracht tussen het overblijfsel dat bewaard zou blijven en de afvalligen die aan het oordeel onderworpen zouden worden, en dat oordeel is vuur.

Persoonlijk denk ik dat Jezus in vers 49 over dat oordeel sprak toen Hij zei:

Ik ben gekomen om vuur op de aarde te brengen. Wat het moeilijk maakt, is dat Hij zegt:

Was het maar vast aangestoken.

Daardoor klinkt het alsof Hij ernaar verlangt. En we kunnen ons nauwelijks voorstellen dat Jezus ernaar verlangde dat de Romeinen zouden komen en Jeruzalem zouden wegvagen, zoals ze deden. Dat wil zeggen: het zou voor Hem niet prettig zijn om daaraan te denken, niet iets wat Hij zou wensen.

Aan de andere kant: als Hij wist dat Hij hier was om dat te doen, dat het onvermijdelijk was en dat het Zijn opdracht was, zou Hij misschien wensen dat het al achter de rug was. Met andere woorden: Ik wou dat het achter Mij lag in plaats van vóór Mij. Ik wou dat dat vuur al ontstoken was, zodat Ik er niet meer tegenop hoefde te zien. Het is moeilijk te zeggen.

Dat lijkt Hij beslist te bedoelen met betrekking tot Zijn eigen lijden. Hij zegt:

Ik ben benauwd totdat het zover is.

Er liggen hier enkele onaangename dingen in het verschiet. Het ene is Mijn eigen lijden. Het andere is het lijden dat Ik over het afvallige Jeruzalem moet brengen. Ik wou dat beide dingen achter Mij lagen in plaats van vóór Mij. Ik denk dat dit misschien is wat Hij zegt.

11

Jezus brengt verdeeldheid in gezinnen

De reden waarom ik dat denk, is wat Hij vervolgens zegt in vers 51:

Denken jullie dat Ik gekomen ben om vrede op aarde te brengen? Ik zeg jullie: helemaal niet, maar juist verdeeldheid.

Deze uitspraak lijkt op wat er in Mattheüs 10 staat. Jezus zei daar iets wat hier sterk op lijkt, alleen zei Hij:

Denk niet dat Ik gekomen ben om vrede te brengen op de aarde;
Ik ben niet gekomen om vrede te brengen, maar het zwaard.

MATTHEÛS 10:34

Naar mijn mening, en ik kan het mis hebben, heb ik altijd gedacht dat het zwaard, of de verdeeldheid waarover Hij hier spreekt en die Hij kwam brengen, tussen gelovigen en ongelovigen ontstaat. Dat wil zeggen dat gezinnen verdeeld zullen raken, omdat een

deel van het gezin Christus zal volgen. Het andere deel volgt Hem niet en zal zijn eigen familieleden vervolgen. Volgens mij worden beide passages, die in Mattheüs en die hier, gewoonlijk zo opgevat. Zelf heb ik ze meestal ook zo opgevat.

Jezus gaat echter verder en zegt:

Ik ben gekomen om vuur te werpen op de aarde en wat wil Ik nog meer, nu het al ontstoken is! Maar Ik moet met een doop gedoopt worden, en hoe beklemmt het Mij, totdat het volbracht is. Denkt u dat Ik gekomen ben om vrede te brengen op de aarde? Nee, zeg Ik u, maar eerder verdeeldheid. Want van nu aan zullen er vijf in één huis verdeeld zijn, drie tegen twee en twee tegen drie. Zij zullen tegen elkaar verdeeld zijn: vader tegen zoon, en zoon tegen vader, moeder tegen dochter, en dochter tegen moeder, schoonmoeder tegen haar schoondochter, en schoondochter tegen haar schoonmoeder.

LUKAS 12:49-53

12

Micha's profetie over maatschappelijke ontwrichting

enzovoort. Als je naar Mattheüs 10 kijkt, waar we een soortgelijke uitspraak vinden, citeert Jezus een passage uit het Oude Testament. Die passage uit het Oude Testament kan duidelijk maken waarover Hij het hier heeft. Hij zegt in Mattheüs 10:34:

Denk niet dat Ik gekomen ben om vrede op aarde te brengen. Ik ben niet gekomen om vrede te brengen, maar een zwaard. Want Ik ben gekomen om een man tegenover zijn vader te zetten, een dochter tegenover haar moeder en een schoondochter tegenover haar schoonmoeder, en iemands vijanden zullen zijn eigen huisgenoten zijn.

Dit is, ten minste gedeeltelijk, een citaat uit Micha 7 vers 6. Als je in Micha 7 de verzen 5 en 6 leest, zegt Micha:

Geloof een vriend niet, vertrouw niet op een huisvriend, bewaak de deuren van uw mond voor haar die in uw schoot ligt. Want de zoon maakt de vader te schande, de dochter staat op tegen haar moeder, de schoondochter tegen haar schoonmoeder: iemands vijanden zijn zijn eigen huisgenoten.

MICHA 7:5-6

De context van Micha lijkt te zijn dat er een oordeel over Israël komt. Dat is de historische omgeving van Micha. Dat is wat er aan de hand is. Tijdens dit oordeel zullen de mensen zo verward en wanhopig zijn dat ze zelfs hun familieleden niet trouw zullen blijven. Ze kunnen elkaar niet vertrouwen. Ieder moet zichzelf maar zien te redden. Het volk verkeert in zo'n wanhopige toestand dat de mensen alleen voor zichzelf zullen zorgen. Zelfs hun familieleden zullen niet belangrijk voor hen zijn in hun panische en wanhopige poging om aan de problemen te ontkomen die over hen komen.

Dat is iets wat later werkelijk is gebeurd. Niet alleen in het geval van Micha, toen Israël werd overrompeld — of Juda door Babylon werd overrompeld — maar ook in de tijd van Jezus, of in de generatie van Zijn discipelen, toen Juda opnieuw werd overrompeld, nu door Rome. Als we lezen wat er gebeurde, vooral tijdens de belegering, maar zelfs al vóór de belegering door Rome, vertelt Josephus ons dat tijdens de oorlogen in Galilea dorpen intern verdeeld waren en de inwoners elkaar bevochten. Families waren onderling verdeeld. Tijdens de belegering van Jeruzalem werd het nog erger. Niemand kon iemand vertrouwen, zelfs zijn eigen familieleden niet.

Jezus lijkt op zijn minst te zinspelen op Micha 7. Dat is een voorspelling, of ten minste een beschrijving, van mensen die hun familiebanden opgeven om in een wanhopige situatie zelf te proberen overleven, denk ik. Dat zou ook kunnen zijn waar Jezus naar verwijst. Het vuur dat Hij op de aarde werpt, zal de samenleving uiteen laten vallen. Iedereen is namelijk zo zelfzuchtig en verkeert in zo'n groot gevaar dat je niemand zult

kunnen vertrouwen om voor jou te zorgen. Je zult voor jezelf moeten zorgen. Zelfs je familieleden, die normaal gesproken je trouwe helpers zouden zijn, zullen hun eigen problemen hebben. Iedereen zal tegenover iedereen komen te staan.

Wat Jezus zei, zou in die richting kunnen worden opgevat. Het kan ook worden opgevat zoals het vaker wordt begrepen: wanneer een deel van een gezin zich bekeert en het andere deel niet, raken degenen die zich niet hebben bekeerd vervreemd van degenen die zich wel hebben bekeerd. Jezus volgen vervreemdt mensen inderdaad van elkaar. Hij beschrijft vervreemding. Of de vervreemding waar Hij het over heeft wordt veroorzaakt doordat sommigen zich bekeren en anderen niet, of eenvoudigweg doordat de hele samenleving uiteenvalt tijdens de komende oorlog van de Joden, weet ik niet zeker. Het lijkt erop dat het op beide manieren kan worden opgevat. Maar omdat Hij spreekt over het werpen van vuur op de aarde, vermoed ik dat Hij het misschien over het komende oordeel heeft.

13

De tekenen van hun eigen tijd

Hij lijkt over hetzelfde te spreken wanneer Hij in vers 54 verdergaat:

En Hij zei ook tegen de menigte: Wanneer u een wolk ziet opkomen vanuit het westen, zegt u meteen: Er komt regen. En zo gebeurt het. En als er een zuidenwind waait, zegt u: Er komt hitte. En het gebeurt. Huichelaars, de aanblik van de aarde en van de hemel weet u te duiden. Hoe kan het dan dat u deze tijd niet weet te duiden?

LUKAS 12:54-56

Dit was de tijd waarover de profeten spraken, waarin de Messias zou komen en de goddelozen geoordeeld zouden worden. De profeten spraken uitvoerig over beide dingen. Jezus gaf de Sadduceeën en de Farizeeën in Mattheüs 16 een soortgelijk verwijt. Het voorbeeld dat Hij daar geeft is niet precies hetzelfde, maar het heeft dezelfde betekenis.

In Mattheüs 16:1 staat:

En de Farizeeën en de Sadduceeën kwamen naar Hem toe om Hem te verzoeken, en zij vroegen Hem of Hij hun een teken uit de hemel wilde laten zien.

MATTHEÛS 16:1

Het is duidelijk dat Hij zegt: jullie kunnen aan de hand van de huidige omstandigheden het weer tamelijk nauwkeurig voorspellen. Waarom zien jullie dan niet de storm die nu op komst is? De tekenen daarvan zijn overal en jullie letten er niet op.

Het is interessant dat Mattheüs 16:3 volgens mij het enige vers in de Bijbel is waarin de uitdrukking 'de tekenen der tijden' wordt gebruikt. We horen die uitdrukking vaak van predikers. Daarmee bedoelen ze meestal dingen die op dit moment in de wereld gebeuren. Er zijn tekenen dat we in de eindtijd leven en dat Jezus terugkomt. De Bijbel spreekt nooit in die betekenis over tekenen der tijden. Jezus sprak over de tekenen van de tijd waarin zij leefden. Hij heeft het over de tekenen van de eerste komst van Christus en over het oordeel dat in hun tijd ophanden was.

Dat weten we omdat Hij in Lukas niet zegt:

En de Farizeeën en de Sadduceeën kwamen naar Hem toe om Hem te verzoeken, en zij vroegen Hem of Hij hun een teken uit de hemel wilde laten zien. Maar Hij antwoordde en zei tegen hen: Als het avond geworden is, zegt u: Mooi weer, want de hemel is rood; en 's morgens: Vandaag storm, want de hemel is somber rood. Huichelaars! De aanblik van de lucht weet u wel te onderscheiden, en kunt u de tekenen van de tijden niet onderscheiden?

MATTHEÛS 16:1-3

maar:

Jullie kunnen deze tijd niet duiden — de tijd waarin zij leefden. Dat was natuurlijk een tijd van crisis. Het overblijfsel werd bij de Messias bijeengebracht en de afvalligen raakten steeds verder van Hem vervreemd. Uiteindelijk zou de samenleving van degenen die Christus verwierpen volledig uiteenvallen.

14

De rechtszaak is geen beeld van het hiernamaals

Vers 57:

En waarom oordeelt u ook zelf niet wat rechtvaardig is? Want als u met uw tegenpartij naar de overheid gaat, doe dan onderweg moeite om van hem verlost te worden, opdat hij u misschien niet voor de rechter sleept en de rechter u aan de gerechtsdienaar overlevert en de gerechtsdienaar u in de gevangenis werpt. Ik zeg u: U zult daar beslist niet uitkomen, voordat u ook het laatste penninkje hebt betaald.

LUKAS 12:57-59

ofwel het laatste muntje dat je hebt.

Deze korte perikoop staat ook in Mattheüs 5, in de Bergrede volgens Mattheüs. Voor mij is dit werkelijk een heel duidelijke leer. Maar om de een of andere reden geven vrijwel alle commentatoren en predikers die ik ooit heb gehoord of ben tegengekomen er een betekenis aan die helemaal niet overeenkomt met wat er lijkt te staan. Hun interpretatie is zeer tegenintuïtief.

Ze laten het klinken alsof de rechter in dit geval God op de oordeelsdag is en alsof in de gevangenis geworpen worden betekent dat je in de hel wordt geworpen, of, zoals de katholieken zouden zeggen, in het vagevuur. Zij leggen dit uit als een verwijzing naar

het vagevuur. Jezus zei dat als je in de hel of het vagevuur wordt geworpen, afhankelijk van hoe je dit uitlegt, je daar niet uit zult komen voordat je je laatste cent hebt betaald, voordat je je hele schuld hebt betaald.

Rooms-katholieken menen dat dit het vagevuur ondersteunt, omdat het vagevuur in hun theologie een tijdelijke plaats is. Iemand die niet echt goed genoeg is om naar de hemel te gaan, maar ook niet echt slecht genoeg om naar de hel te moeten gaan, gaat naar het vagevuur. Zij geloven dat de echt goddeloze mensen naar de hel gaan en dat de echt heilige mensen naar de hemel gaan wanneer ze sterven. Maar de heel gewone mensen, en dat zijn de meesten van ons, zullen in het vagevuur terecht komen.

Het vagevuur is een plaats waar je niet slechter wordt. Dus als je niet slecht genoeg was om naar de hel te gaan, zul je nooit slecht genoeg worden om naar de hel te gaan. Als je naar het vagevuur gaat, zul je niet slechter worden en uiteindelijk naar de hel gaan. Uiteindelijk zul je naar de hemel gaan. De vraag is: hoelang zal dat duren?

Het vagevuur is een plaats van loutering, en daarom wordt het het vagevuur genoemd. Het is gebaseerd op het woord 'louteren': de resterende zonde van gestorven mensen uitzuiveren. Maar het idee is dat je er uiteindelijk uitkomt. Wanneer je ermee klaar bent, is er een uitweg. Zij zeggen dat Jezus spreekt over eruit komen nadat je je laatste cent hebt betaald. Het gaat dus over een tijdelijke plaats. Volgens hen is dat het vagevuur.

Anderen hebben het opgevat als een verwijzing naar de hel. Zij hangen een soort leer van universele verzoening aan: als je eenmaal naar de hel gaat, zul je uiteindelijk de gelegenheid krijgen om eruit te komen. Dat gebeurt wanneer je, om zo te zeggen, je schuld aan de samenleving hebt betaald, wanneer je door je eigen lijden de straf voor je zonden hebt betaald.

15

Een geschil buiten de rechtbank schikken

Geen van beide opvattingen is in de context van deze passage ook maar enigszins logisch. Jezus spreekt niet over de oordeelsdag. Hij spreekt niet over eeuwige bestemmingen. Hij spreekt over hoe je in dit leven moet omgaan met iemand die je

tegenpartij is, iemand die een juridisch geschil met je heeft. Hij zei:

Wanneer je met je tegenstander naar de rechter gaat.

De magistraat is de rechtbank. Dat wil zeggen dat Hij een situatie voor Zich ziet waarin jij en je buurman een of ander juridisch geschil hebben. Hij zegt:

Probeer het met hem te schikken voordat je daar aankomt.

Wat Hij zegt, is: schik de zaak buiten de rechtbank. Want als de zaak voor de rechter komt, kan het slecht voor je aflopen, vooral als zijn klacht tegen jou enige grond heeft.

Als je iets hebt gedaan en hij sleept je voor de rechter, dan wordt er blijkbaar van uitgegaan dat zij niet in zo'n procesbeluste samenleving leefden als wij, waarin mensen rechtszaken tegen bedrijven aanspannen omdat ze zelf koffie op hun schoot hebben gemorst. Dit is een situatie waarin mensen naar de rechter gingen omdat ze vonden dat ze een werkelijke, terechte klacht tegen iemand hadden. Misschien hebben ze die ook wel.

Als iemand een klacht tegen je heeft, verzoen je dan met hem zonder ermee naar de rechter te gaan. Als het voor de rechter komt, kan de rechter je tegenpartij gelijk geven. Hij kan je aan de gerechtsdienaar overleveren en je in de gevangenis laten werpen. Jezus veronderstelt hier, denk ik, dat Zijn discipelen, die niet volmaakt zijn, soms over de grens kunnen gaan en dingen kunnen doen waarvoor hun naaste hen kan aanklagen. In plaats van zich in de rechtszaal tegen hun eigen schuld te verdedigen, moeten ze betalen wat ze verschuldigd zijn. Of, zoals Jezus elders zei:

en als iemand u voor het gerecht wil dagen en uw onderkleding nemen, geef hem dan ook het bovenkleed;

MATTHEÛS 5:40

Het idee is dat je buiten de rechtszaal tot een schikking komt, zodat je je lot niet in handen van de magistraat legt. Als je dat wel doet en je bent schuldig, of je wordt schuldig bevonden, dan ga je de gevangenis in.

Waarom zou Jezus dat onderwijzen? Je zou kunnen zeggen: ‘Dat spreekt toch vanzelf. Als je schuldig bent, kun je beter buiten de rechtszaal tot een schikking komen dan naar de gevangenis gaan.’ Het punt dat Hij maakt, denk ik, staat in de laatste regel:

Je komt daar pas uit als je alles wat je schuldig bent hebt betaald.

16

God bevrijdt schuldigen niet van hun straf

Volgens mij verzet Hij Zich tegen de gedachte die christenen soms kunnen hebben dat, omdat God aan hun kant staat, het altijd goed met hen zal aflopen. Maar als ze zich schuldig hebben gemaakt aan misdrijven, of als ze dingen hebben gedaan waarmee ze hun naaste schade hebben berokkend, dan zal God hen daar niet uit redden. Als ze iets hebben gedaan waarvoor ze vervolgd kunnen worden en ze belanden in de gevangenis, moeten ze niet denken dat God een engel zal sturen om hen te bevrijden, zoals Hij bij Petrus deed.

Petrus was nergens schuldig aan. Petrus werd in Handelingen hoofdstuk 12 gevangengezet omdat hij christen was, en er kwam een engel die hem bevrijdde. Paulus en Silas zongen in de gevangenis, maar ze waren onschuldig, en God stuurde een aardbeving waardoor de gevangenisdeuren opengingen. God kan Zijn volk uit de gevangenis bevrijden. Maar als je ergens schuldig aan bent en de rechtbank je schuldig bevindt, zal God geen bijzondere wonderen doen om je daaruit te krijgen. Vermijd zulke dingen dus. Vermijd ieder onrechtvaardig gedrag tegenover je naaste. Dat is, geloof ik, wat Hij zegt.

Er staat hier werkelijk niets wat in de richting van de oordeelsdag wijst, of wat erop wijst dat God de rechter is, of dat de gevangenis de hel of het vagevuur is, of iets dergelijks. Er is werkelijk niets wat Zijn discipelen aanleiding zou geven om hieruit op te maken dat Hij het heeft over het hiernamaals, eeuwige bestemmingen of iets dergelijks. En ook waar dit in Mattheüs staat, is er naar mijn mening niets in de passage wat erop wijst dat Hij over het hiernamaals spreekt.

17

Pilatus doodt Galileeërs in de tempel

In hoofdstuk 13 spreekt Hij nog steeds over wat er volgens mij in het jaar 70 na Christus zal komen, zoals we zullen zien. Er staat:

Er waren juist op dat tijdstip enigen bij Hem, die Hem berichtten over de Galileeërs van wie Pilatus het bloed met hun offers vermengd had.

LUKAS 13:1

Het is niet waarschijnlijk dat Pilatus daadwerkelijk hun bloed had genomen en samen met hun offers had geofferd. Waarschijnlijker is dat dit een figuurlijke manier is om te zeggen dat zij offers brachten in de tempel en dat Pilatus soldaten naar binnen stuurde die hen afslachtten. Naast het bloed van hun offers werd daar in de tempel ook hun eigen bloed vergoten. Als het ware had Pilatus hun bloed vermengd met dat van hun eigen offers.

Over deze gebeurtenis weten we uit andere bronnen niets. We weten uit de wereldlijke geschiedenis wel dat Pilatus geneigd was tirannieke dingen te doen, en dat de Joden hem zeer haatten omdat hij hen zo zwaar onderdrukte. Blijkbaar is dit een geval dat nergens anders in de verslagen terechtgekomen is, maar Lukas schrijft dat het gebeurd is. Dit is het soort afschuwelijke dingen dat Pilatus en de Romeinen vaak deden.

De mensen die Jezus erover vertelden, dachten ongetwijfeld dat Zijn bloed ervan zou gaan koken. Jezus was een Galileeër, en Zijn mede-Galileeërs waren in de tempel aan het aanbidden toen Pilatus soldaten naar binnen stuurde en hen doodde. Deze mensen wilden Jezus ongetwijfeld kwaad maken, misschien om een revolutie te ontketen. Veel mensen dachten dat de Messias dat hoorde te doen. Als Jezus de Messias was, zou dit precies het soort gebeurtenis zijn dat de revolutie in gang zou zetten. Pilatus beging hier een gruweldaad tegen enkele mede-Galileeërs van Jezus. De meeste mensen zouden opstaan en zeggen: 'We moeten die tiran ten val brengen. We moeten het nu doen.'

Maar Jezus zei:

En Jezus antwoordde en zei tegen hen: Denkt u dat deze Galileeërs grotere zondaars zijn geweest dan alle andere Galileeërs, omdat zij zulke dingen geleden hebben? Ik zeg u: Nee, maar als u zich niet bekeert, zult u allen evenzo omkomen.

LUKAS 13:2-3

Dat is interessant, want Jezus deed alsof zij suggereerden dat de Galileeërs schuldiger waren dan anderen. Ik denk helemaal niet dat zij dat dachten. Maar volgens mij gebruikte Hij het als een gelegenheid om te zeggen:

Wat hun is overkomen, zal jullie ook overkomen als jullie niet tot inkeer komen.

Er staat:

Ik zeg jullie van niet. Als jullie niet tot inkeer komen, zullen jullie allemaal net zo omkomen.

‘Op dezelfde wijze’ betekent: op dezelfde manier.

In vers 4 zegt Hij:

Of die achttien, op wie de toren in Siloam viel en die daardoor gedood werden, denkt u dat zij meer schuld hebben gehad dan alle andere mensen die in Jeruzalem wonen? Ik zeg u: Nee, maar als u zich niet bekeert, zult u allen evenzo omkomen.

LUKAS 13:4-5

18

Rampen bewijzen geen grotere zondigheid

Tot twee keer toe zegt Hij dat als je je niet bekeert, je op dezelfde manier zult omkomen. Op dezelfde manier als wie? Als die Galileeërs die in de tempel werden afgeslacht, en als die mensen die omkwamen door vallend puin toen de toren van Siloam instortte.

Dit is nog een gebeurtenis waarvan we verder nergens een verslag hebben, maar zij wisten er duidelijk van. Misschien was het nog niet zo lang daarvoor gebeurd. Jezus en de mensen wisten dat er achttien mensen waren omgekomen toen een toren bij Siloam in Jeruzalem instortte. Hij zei: „Misschien denken jullie dat die paar mensen die bij die rampen omkwamen, onder een bijzonder oordeel van God vielen omdat ze goddelozer waren dan de gemiddelde mens.”

Zo legt een bepaald soort mens rampen soms uit. Katrina was bijvoorbeeld een verschrikkelijke ramp. Het moet zijn gebeurd omdat die mensen zondiger waren dan andere mensen. Vaak nemen we aan dat daden van God, of zelfs oorlogshandelingen, mensen treffen omdat zij goddelozer zijn dan andere mensen. Soms kan dat zo zijn, maar Jezus zegt dat het verkeerdt is om daarvan uit te gaan. Je kunt er niet van uitgaan dat dit waar is, en zeker niet in dit geval. Want Hij gaf aan dat iedereen in die samenleving, met uitzondering van Zijn discipelen, de dood evenzeer verdiende. Als je je niet bekeert, zal dit ook met jou gebeuren.

Ook dit wordt vaak opgevat als een verwijzing naar de hel. Een van de boeken over de hel die ik heb gelezen, van een presbyteriaanse geleerde, heette Repent or Perish. Hij probeerde de traditionele opvatting van de hel te onderbouwen, hoewel de uitspraak „bekeer je of kom om”, als die werkelijk op de hel van toepassing was, meer zou klinken als vernietiging. Maar hoe dan ook, zijn titel, Repent or Perish, was duidelijk aan deze passage ontleend. Dit is de enige passage waaruit die specifieke zin kan worden afgeleid:

Maar Hij zei niet: „Jullie zullen gewoon allemaal omkomen.” Hij zei:

Ik zeg u: Nee, maar als u zich niet bekeert, zult u allen evenzo omkomen.

LUKAS 13:5

19

Omkomen bij de verwoesting van Jeruzalem

Dat betekent: op dezelfde manier als deze mensen omkwamen. Hoe kwamen deze mensen om? Ze kwamen om door toedoen van de Romeinen. Velen van hen kwamen om in de tempel. Velen van hen kwamen om doordat stenen van torens in Jeruzalem vielen, op hun hoofd terecht kwamen en hen doodden. Zo stierven kort daarna duizenden Joden, toen de Romeinen de stad veroverden. Ze haalden de muren neer. Er viel metselwerk naar beneden. Veel mensen werden verpletterd onder de muren en torens die instortten. Duizenden vluchtten de tempel in en probeerden daar voor het laatst stand te houden tegen de Romeinen. De Romeinen brandden de tempel boven hun hoofd af en doodden hen. Josephus vermeldt dit allemaal.

Met andere woorden, de dingen die nu met deze mensen zijn gebeurd, lijken op de dingen die met de rest van jullie zullen gebeuren als jullie je niet bekeren. Jullie zullen op dezelfde manier sterven. Hij heeft het hier helemaal niet over de hel. Hij heeft het niet over vernietiging, of over de traditionele opvatting van de hel, of over welke andere opvatting van de hel dan ook. Hij zegt niet dat deze mensen naar de hel gingen en dat jullie daar ook heen zullen gaan. We hebben geen bewijs dat de mensen die in de tempel werden afgeslacht terwijl ze hun offers brachten, naar de hel gingen. Ook hebben we geen bewijs dat de achttien mannen op wie de toren viel, naar de hel gingen. Niets wijst erop dat het slechte mensen waren. Jezus zegt zelfs dat het verkeerd is om dat te denken. Denken jullie dat zij ergere zondaars waren? Dat waren ze niet. Het waren gewoon gewone mensen. Sommigen van hen kunnen grote zondaars zijn geweest, maar we hebben geen enkele reden om dat te geloven. Onder degenen die hun offers brachten, kunnen, voor zover wij weten, heel rechtvaardige mensen zijn geweest. Ze waren tenslotte God aan het aanbidden toen ze stierven.

Jezus zegt niet dat deze mensen naar de hel gingen en dat jij naar de hel zult gaan als je je niet bekeert. Dit is geen onderwijs over de hel. Het is onderwijs over het jaar 70 na Christus. Het is onderwijs over de dood van inwoners van Jeruzalem door toedoen van de Romeinen en door het instorten van de muren van Jeruzalem, enzovoort.

Tenminste, zo komt het mij voor. Ik kan geen enkel argument bedenken waardoor dit een passage zou worden die zelfs maar zinspeelt op de hel, hoewel predikers haar heel vaak gebruiken om te suggereren dat ze dat wel doet.

20

De onvruchtbare vijgenboom en Israël

Vers 6 zegt:

En Hij sprak deze gelijkenis: Iemand had een vijgenboom, die in zijn wijngaard geplant was. En hij kwam om daaraan vrucht te zoeken, maar vond die niet. Toen zei hij tegen de wijngaardenier: Zie, ik kom nu al drie jaar vrucht zoeken aan deze vijgenboom en vind die niet. Hak hem om. Waarom beslaat hij de aarde nutteloos? En hij antwoordde en zei tegen hem: Heer, laat hem ook nog dit jaar staan, totdat ik om hem heen gegraven en hem bemest heb. Wellicht dat hij dan vrucht draagt. Maar zo niet, dan moet u hem alsnog omhakken.

LUKAS 13:6-9

Deze korte gelijkenis komt in geen van de andere evangeliën voor. Dit is de enige plaats waar je haar vindt. Er wordt ons geen uitleg van de gelijkenis gegeven. Hij legt niet uit wie de eigenaar is, wie de beheerder van de wijngaard is, of wat de boom voorstelt. Maar het is niet erg moeilijk om hier betekenissen aan toe te kennen die zich als de enige mogelijkheden lijken aan te dienen. Ik ken niet eens twee mogelijkheden. Misschien zijn die er wel. Maar ik denk dat iedereen kan zien dat de vijgenboom hier Israël in de dagen van Christus voorstelt, en dat die geen vrucht heeft gedragen.

Jezus beeldde dit later in feite uit als een gelijkenis, toen Hij een vijgenboom op de hellingen van de berg Sion zag groeien. Hij ging erheen om vrucht te zoeken, maar er zat geen vrucht aan. Daarom vervloekte Hij hem, en hij verdorde en stierf. Vrijwel iedereen is het erover eens dat dit naar Israël verwijst. Jezus kwam naar Israël en zocht vrucht.

21

God zoekt recht en gerechtigheid bij Israël

Het idee dat God bij Israël vrucht zoekt, komt oorspronkelijk uit Jesaja 5. In Jesaja 5, vers 1 tot en met 7, wordt ons verteld dat Israël als Gods wijngaard is. Hij kwam vrucht zoeken, en de vrucht die Hij zocht was recht en gerechtigheid. Hij had Israël elk mogelijk voordeel gegeven om die vrucht voort te brengen, maar om de een of andere reden brachten ze alleen slechte vrucht voort. Daarom zou Hij de omheining afbreken en de wilde dieren laten komen om de wijngaard te verwoesten. Dit is Zijn manier om te zeggen dat God Israël elke mogelijkheid heeft gegeven om de vruchten van recht en gerechtigheid voort te brengen. Hij heeft hun de wet gegeven. Hij heeft hun de profeten gegeven. Zij hebben voordelen die de heidenen nooit hebben gehad. Zij

zouden de rechtvaardigste en meest rechtvaardige samenleving op aarde moeten zijn. Maar dat waren ze niet. Ze onderdrukten anderen net zozeer als ieder ander volk, misschien nog erger dan sommige andere volken. Daarom zei Hij:

Ik wil graag voor mijn Beminde zingen, een lied van mijn Geliefde over Zijn wijngaard. Mijn Beminde had een wijngaard op een vruchtbare heuvel. Hij spitte hem om en zuiverde hem van stenen, Hij beplante hem met edele wijnstokken. In het midden ervan bouwde Hij een toren, en hakte ook een perskuip daarin uit. Hij verwachtte dat hij goede druiven zou voortbrengen, maar hij bracht stinkende druiven voort. Nu dan, inwoners van Jeruzalem en mannen van Juda, oordeel toch tussen Mij en Mijn wijngaard. Wat is er nog meer te doen aan Mijn wijngaard, dan wat Ik eraan gedaan heb? Waarom heb Ik verwacht dat hij goede druiven zou voortbrengen, terwijl hij slechts stinkende druiven voortbracht? Nu dan, Ik wil u graag bekendmaken wat Ik met Mijn wijngaard ga doen: Ik zal zijn omheining wegnemen, zodat hij verwoest zal worden; Ik zal een bres slaan in zijn muur, zodat hij vertrapt zal worden. Ik zal er een wildernis van maken. Hij zal niet gesnoeid worden of geschoffeld, maar dorens en distels zullen er opschieten. En Ik zal de wolken gebieden geen regen erop te laten neerkomen. Want de wijngaard van de HEERE van de legermachten is het huis van Israël, en de mannen van Juda zijn Zijn lievelingsplant. Hij verwachtte goed bestuur, maar zie, het werd bloedbestuur, gerechtigheid, maar zie, het werd geschreeuw.

JESAJA 5:1-7

Dat is Jesaja 5, vers 1 tot en met 7.

Jezus vervloekte de vijgenboom omdat hij geen vrucht had. Commentatoren vatten dit in het algemeen op als waarschijnlijk een verwijzing naar Jezus, Die kwam zoeken naar die vrucht, dat recht en die gerechtigheid die God altijd bij Israël heeft gezocht. Maar de vijgenboom had die vrucht niet, en daarom werd hij vervloekt. Jezus zei zelfs:

En Jezus antwoordde en zei tegen hem: Laat niemand meer vrucht van u eten in eeuwigheid! En Zijn discipelen hoorden het.

MARKUS 11:14

En de vijgenboom verdorde.

22

Israëls laatste kans om vrucht te dragen

Hij kondigde aan dat dit de laatste kans was. De vijgenboom had andere kansen gehad, maar had nooit de vrucht voortgebracht. Er zou dus nooit meer een kans komen.

Jezus zei:

Nooit meer zal iemand vruchten van jou eten, En de vijgenboom verdorde.

Hier hebben we een gelijkenis die hetzelfde thema lijkt te hebben. Hier staat een vijgenboom. Hij brengt geen vrucht voort. Hij dreigt omgehakt te worden, omdat hij de grond alleen maar belast. Hij neemt voedingsstoffen uit de bodem op die gebruikt zouden kunnen worden voor betere planten, die wel vrucht voortbrengen, maar zelf brengt hij geen enkele vrucht voort. Daarom zegt de eigenaar van de wijngaard:

Ik denk dat ik deze boom wegdoe. Ik wacht al drie jaar op vruchten, maar hij heeft nog niets opgeleverd.

En de beheerder van de wijngaard zegt:

En hij antwoordde en zei tegen hem: Heer, laat hem ook nog dit jaar staan, totdat ik om hem heen gegraven en hem bemest heb. Wellicht dat hij dan vrucht draagt. Maar zo niet, dan moet u hem alsnog omhakken.

LUKAS 13:8-9

Ik denk dat hiermee het volgende wordt gezegd. Ik denk dat bijna iedereen tot deze conclusie zou komen door er gewoon over na te denken. Jezus zegt dat God Israël de afgelopen drie jaar heeft gegeven, waarschijnlijk de afgelopen drie jaar van Jezus' bediening, om vrucht te dragen. En ze hebben de vrucht niet gedragen. Ze hebben niet positief op Jezus gereageerd. Daarom geeft Hij hun nog één seizoen. Hij gaat Zijn uiterste best doen om hun elk mogelijk voordeel te geven, zodat ze vrucht kunnen voortbrengen. Hij zal tot hen prediken. Hij zal als het ware de boom bemesten en er voedingsstoffen aan toevoegen, zodat hij misschien vrucht kan dragen. Maar als dat niet gebeurt, gaat hij tegen de grond.

Dit is waarschijnlijk de enige passage in de Bijbel die we hebben die vrij sterk wijst in de richting van een bediening van Jezus die drieënhalf jaar duurde. Over het aantal Pascha's tijdens Jezus' bediening bestaat verschil van mening. Als het er drie waren, weten we dat Zijn bediening minstens tweeënhalf jaar duurde. Als het er vier waren, wat mogelijk lijkt, duurde die drieënhalf jaar. We hebben niets wat ons precies vertelt hoelang Jezus' bediening duurde. Maar we hebben wel deze gelijkenis, die suggereert dat deze boom op dit moment drie jaar de tijd had gekregen en blijkbaar nog wat langer de tijd zou krijgen. Niet lang, misschien een paar maanden, nog één seizoen. Waarschijnlijk weerspiegelt dit dus de duur van Jezus' bediening.

Natuurlijk voorspelt dit dat Israël vernietigd zal worden als het niet binnen de toegemeten tijd op Hem reageert. We kunnen dus zien dat Jezus het hier over het jaar 70 na Christus heeft. De boom zal tegen de grond gaan. Als jullie je niet bekeren, zullen jullie omkomen. Jezus heeft vuur op de aarde te werpen.

Dit is een gedeelte van Jezus' onderwijs waarin voor de dreigende verwoesting wordt gewaarschuwd, maar waarin ook wordt aangegeven dat die vermeden kan worden. Als jullie je bekeren, zullen jullie niet omkomen. Als de boom vrucht voortbrengt, zal hij niet worden omgehakt. Jezus geeft hun dus nog steeds een kans, maar waarschuwt hen zeer nadrukkelijk. Deze boom gaat tegen de grond als hij niet snel vrucht voortbrengt.

23

Een vrouw achttien jaar door satan gebonden

Vers 10:

En Hij gaf onderwijs op de sabbat in één van de synagogen. En zie, er was een vrouw die achttien jaar lang een geest had die haar ziek maakte en zij was kromgebogen en kon zich in het geheel niet oprichten.

LUKAS 13:10-11

Ze had waarschijnlijk, denk ik, een bochel of iets dergelijks, een verkromming van de wervelkolom. Dit wordt een geest van zwakheid genoemd.

Een geest van zwakheid hoeft niet te betekenen dat het om een boze geest of een demon gaat, maar ik denk dat dat hier wel het geval kan zijn. Veel van de mensen die door demonen bezeten waren en die Jezus hielp, hadden alleen lichamelijke aandoeningen als symptomen. Wij denken bij mensen die door demonen bezeten zijn aan mensen die zich krankzinnig gedragen, en velen doen dat ook. Maar sommige mensen die door demonen bezeten waren en die Jezus bevrijdde, waren alleen blind, stom of doof. Door demonen uit te drijven kon Hij deze lichamelijke aandoeningen genezen. We lezen niet dat hun gedrag abnormaal was.

Zo wordt er ook niet gezegd dat het gedrag van deze vrouw erdoor werd beïnvloed. Maar ze heeft wel een lichamelijke kwaal, een verkromming van haar wervelkolom, die een geest van zwakheid wordt genoemd. Hoewel er niet staat dat Jezus een demon

uitdrijft, zegt Hij wel dat ze van de duivel bevrijd is. In vers 16 zegt Hij:

En moest dan deze vrouw, die een dochter van Abraham is en die de satan, zie, nu achttien jaar gebonden had, niet losgemaakt worden van deze band op de dag van de sabbat?

LUKAS 13:16

Deze vrouw heeft dus een geest, en Hij zegt dat satan haar gebonden heeft. Dit klinkt alsof Hij het heeft over een lichamelijke aandoening die veroorzaakt wordt door een geestelijk wezen. Niet alle ziekten worden in de Schrift op deze manier beschreven, en sommige ziekten worden eenvoudig beschouwd als organisch van aard. Maar bij deze ziekte klinkt het alsof een demon haar veroorzaakt, al vindt hier niet de gebruikelijke duiveluitdrijving plaats. Er staat in vers 12:

En toen Jezus haar zag, riep Hij haar bij Zich en zei tegen haar: Vrouw, u bent verlost van uw ziekte.

LUKAS 13:12

Bij een andere gelegenheid kwam de Syro-Fenicische vrouw naar Jezus. Haar dochter was door een demon bezeten en moest bevrijd worden. Er wordt ons uitdrukkelijk verteld dat haar dochter door een demon gekweld werd. Jezus zei:

Je dochter is bevrijd, en ze werd bevrijd. Jezus spreekt niet altijd tegen de demon en beveelt hem niet altijd om uit te gaan. Hij kan gewoon aankondigen:

Je bent vrij, en dan moet de demon blijkbaar gaan.

Er wordt hier niet uitdrukkelijk naar een boze geest of demon verwezen, maar ik denk dat we die geest van zwakheid wel zo moeten opvatten, omdat Hij zegt:

Vrouw, je bent van je kwaal bevrijd.

Dat lijkt op wat Jezus zei over de dochter van die vrouw, van wie gezegd werd dat ze door een demon bezeten was. Ook zij werd bevrijd.

24

Genezing op de sabbat en huichelarij

En Hij legde de handen op haar en zij werd onmiddellijk weer opgericht en verheerlijkte God. En het hoofd van de synagoge, die verontwaardigd was dat Jezus op de sabbat genas, antwoordde en zei tegen de menigte: Er zijn zes dagen waarop men moet werken. Kom dan daarop en laat u genezen, maar niet op de dag van de sabbat.

LUKAS 13:13-14

Deze leider van de synagoge kende Jezus blijkbaar niet, of in elk geval niet goed genoeg om te weten dat hij Jezus niet in de synagoge moest aanspreken als hij niet vernederd wilde worden. Want dat gebeurde iedere keer wanneer mensen Jezus in de synagoge tegenspraken. Hij wees altijd op hun huichelarij.

De Heere dan antwoordde hem en zei: Huichelaar, maakt niet ieder van u op de sabbat zijn os of ezel van de voederbak los en leidt hem weg om hem te laten drinken?

LUKAS 13:15

Met andere woorden, je ezels en je vee moeten iedere dag water drinken. Je houdt ze vastgebonden in de stal, maar op de sabbat moet je je dieren natuurlijk naar buiten brengen om ze water te geven. Dus maak je ze los. Je maakt de touwen los om dat te doen.

Hij zegt:

En moest dan deze vrouw, die een dochter van Abraham is en die de satan, zie, nu achttien jaar gebonden had, niet losgemaakt worden van deze band op de dag van de sabbat?

LUKAS 13:16

En toen Hij deze dingen had gezegd, werden al Zijn tegenstanders beschaamd, en de hele menigte verheugde zich over alle heerlijke dingen die door Hem werden gedaan.

Dit lijkt op het geval waarin er in de synagoge een man met een verschrompelde hand was en Jezus hem genas, waarna Hij daar kritiek op kreeg. Hij zei:

Hij zei tegen hen: Welk mens onder u die één schaap heeft, zal het niet, als het op een sabbat in een kuil valt, grijpen en eruit tillen?

MATTHEÛS 12:11

Bij die gelegenheid gaf Jezus er zelfs meer onderwijs over. Hij zei dat het geoorloofd is om op de sabbat goed te doen.

Hier gaat het om een soortgelijk geval: een andere kwaal, maar een soortgelijke kritiek. Jezus hoort niet op de sabbat te genezen. Hij zegt: 'Jullie behandelen je dieren beter dan de kinderen van Abraham. Deze vrouw is een dochter van Abraham. Ze is niet zomaar een dier. Ze is een van Abrahams nakomelingen, net als jullie, een mens en een Jood. Jullie geven minder om haar dan om jullie dieren.' Dat beschaamde hen.

25

Jezus confronteert religieuze leiders

Dit soort dingen maakte het er voor Jezus in de ogen van de religieuze leiders niet beter op. Stel je voor dat je ergens als gastspreker in een gemeente spreekt. Dat zou een gespannen situatie zijn. Ik heb als gast in gemeenten van andere mensen gesproken. Stel dat ik een gemeente binnenkwam en iets zei waardoor de voorganger me onderbrak en zei: 'Dat mag je hier niet doen,' en ik hem terechtwees en een huichelaar noemde. Dat zou zo gênant en zo gespannen zijn. Iedereen in de gemeente zou denken: 'Dat gebeurt niet elke dag in de kerk.'

Maar zo ging het op de meeste dagen waarop Jezus naar de synagoge ging. Als ik naar de kerk ga, gebeurt dat niet. Ik heb dat nooit gedaan en ik verwacht ook niet dat ik het ooit zal doen. Maar ik kan me voorstellen hoe dat voor iedereen in de ruimte zou

voelen. Er zou spanning zijn. De voorganger en de gastspreker zouden tegenover elkaar staan, en de gastspreker zou de voorganger een huichelaar noemen.

Dat gebeurde wanneer Jezus naar de synagoge ging. Hij confronteerde de leiders en Hij was daar om recht te zetten wat er mis was in hun godsdienstige leven. Wat er mis was in hun leven, was meestal huichelarij en het hanteren van een dubbele maatstaf: iemand bekritisieren omdat hij op de sabbat genas, maar zichzelf niet bekritisieren omdat ze hun dieren op de sabbat lieten drinken.

Jezus wijst erop hoe inconsequent godsdienst kan zijn. Wetticisme is bijna altijd inconsequent. Het heeft iets willekeurigs. Een wettisch mens bekritiseert iemand volgens een bepaalde maatstaf die hij zelf heeft gekozen om mensen te beoordelen. Maar in zijn eigen leven zijn er dingen die volgens vergelijkbare maatstaven net zo goed bekritiseerd zouden kunnen worden, en dat ziet hij niet.

Dat is een van de duidelijke kenmerken van wetticisme: iemand beoordelen naar een maatstaf waaraan je zelf niet zou voldoen. Jezus zei dat als je met een bepaalde maat meet, diezelfde maat tegen jou gebruikt zal worden.

want met het oordeel waarmee u oordeelt, zult u zelf geoordeeld worden; en met welke maat u meet, zal er bij u ook gemeten worden.

MATTHEÛS 7:2

Wees dus voorzichtig met wie je bekritiseert, want misschien heb je zelf een balk in je oog terwijl je een splinter probeert te verwijderen.

26

De dubbele maatstaf van de synagogeleider

Waarom ziet u wel de splinter in het oog van uw broeder, maar merkt u de balk in uw eigen oog niet op? Of, hoe zult u tegen uw broeder zeggen: Laat toe dat ik de splinter uit uw oog haal; en zie, er is een balk in uw eigen oog? Huichelaar, haal eerst de balk uit uw oog en dan zult u goed kunnen zien om de splinter uit het oog van uw broeder te halen.

MATTHEÛS 7:3-5

Dat zou hier beslist het geval zijn. De man probeerde weg te halen wat hij als een splinter in het oog van Jezus beschouwde:

En het hoofd van de synagoge, die verontwaardigd was dat Jezus op de sabbat genas, antwoordde en zei tegen de menigte: Er zijn zes dagen waarop men moet werken. Kom dan daarop en laat u genezen, maar niet op de dag van de sabbat.

LUKAS 13:14

Toch had hij niet de moed om Jezus te confronteren. Hij confronteerde die arme vrouw. De vrouw was genezen, en de man zei:

Jullie moeten niet op de sabbat hierheen komen om genezen te worden.

Ze was genezen, en hij zegt:

Kom niet op de sabbat hierheen om genezen te worden. Kom op de andere dagen om genezen te worden.

Die kerel had niet het lef om tegen Jezus in te gaan, maar hij bekritiseerde de gemeente. Dus Jezus keerde Zich tegen hem, noemde hem een huichelaar en zei tegen hem dat hij inconsequent was. De man werd beschaamd en verdiende het om

beschaamd te worden.

27

Mensen gaan bij God boven de regels

Maar hij deed niets wat andere godsdienstige leiders uit die tijd niet zouden hebben gedaan. Hij hield zich gewoon aan de regels. Ze geloofden dat God meer belang stelde in de regels dan in mensen. Jezus wilde mensen helpen. Deze vrouw was een dochter van Abraham die hulp nodig had. Achttien jaar lang had ze die hulp nodig, en ze hadden geen enkel medelijden met haar. Ze waren niet blij dat ze, nadat ze achttien jaar voorovergebogen had gelopen, weer hersteld was. Je zou denken dat ze blij zouden zijn, maar de leider vond het niet goed dat het op de sabbat gebeurde. Je overtreedt de regels.

Zo is wetticisme. Het geeft meer om regels dan om mensen. Dat is het conflict dat Jezus vaak had met de godsdienstige leiders van die tijd. Dat was bij hen een aanhoudend probleem. In hun ogen was het altijd verkeerd om de sabbat te overtreden. Maar telkens wanneer Jezus iemand verdedigde, of Zichzelf verdedigde omdat Hij de sabbat overtrad, was dat omdat Hij mensen en hun behoeften boven de regels stelde.

God geeft meer om mensen dan om regels. Daarom zei Jezus:

De mens is niet gemaakt voor de sabbat; de sabbat is gemaakt voor de mens.

MARKUS 2:27

De regels zijn gemaakt om de mens ten goede te komen. De mens is niet gemaakt omdat God een heleboel regels had waarvoor Hij iemand nodig had om ze te gehoorzamen, zodat Hij zei: 'Goed, hier zijn de regels. Laten We een paar mensen maken die eraan gebonden kunnen zijn.' God maakte eerst de mensen, en zij zijn Zijn eerste zorg. Daarna zijn de regels gemaakt om hun ten goede te komen.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Lukas 12:35-40
- Lukas 12:41
- Lukas 12:42
- Lukas 12:43-48
- Lukas 17:7-8
- Lukas 12:37
- Johannes 13:8
- Johannes 13:9
- Johannes 13:13-14
- Mattheüs 20:25-27
- Johannes 15:15
- Johannes 15:14
- Lukas 12:42-44
- 1 Petrus 4:10-11
- Lukas 12:43
- Lukas 12:45
- Lukas 12:46
- Lukas 12:47
- Lukas 12:48
- Lukas 12:49
- Lukas 12:50-53
- Lukas 3:16
- Mattheüs 20:21
- Mattheüs 20:22
- Mattheüs 20:23
- Lukas 12:49-53
- Mattheüs 10:34
- Micha 7:5-6
- Lukas 12:54-56
- Mattheüs 16:1

- Mattheüs 16:1-3
- Lukas 12:57-59
- Mattheüs 5:40
- Lukas 13:1
- Lukas 13:2-3
- Lukas 13:4-5
- Lukas 13:5
- Lukas 13:6-9
- Jesaja 5:1-7
- Markus 11:14
- Lukas 13:8-9
- Lukas 13:10-11
- Lukas 13:16
- Lukas 13:12
- Lukas 13:13-14
- Lukas 13:15
- Mattheüs 12:11
- Mattheüs 7:2
- Mattheüs 7:3-5
- Lukas 13:14
- Markus 2:27

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.